

Fastlönt og tímalönt somu treytir við sjúku

Oddagrein

ARBEIDSLOYSI valdar ikki á tingi longur. Í hvussu er hava tingmenn fingið nógv mál at lesa íggjøgnum, nú seinasta freist at leggja mál fram á ting var úti mikudagin.

SUM VERA MAN átti landsstýrið meginpartin av uppskotunum, meðan andstöðan átti um ein tiggjund. Millum andstöðu-málini var eitt uppskot frá Javnaðarflokkinum um at taka av lógina um karensdag-ar.

KREPPUTILTØK eiga at vera krepputiltøk. Lógin um karensdagar var eitt krepputiltøk fyrri at spara tí almenna sum ar-beiðsgevura pengar. Tað er ikki prógvað, at lógin hevur spart pengar, men tað er hinvegin prógvað, at allir almennir stovnar ikki hava umsitid lógina á sama hátt. Hetta hevur skapt misstemning.

ONNUR LOND hava langt síðani funnið útav, at lóg um karensdagar elvir til, at fólk - tá tey leggjast sjúk - liggja longri, fyrri ikki at fáa fíggarjarlig trupulleikar av eftirsjúku, sum aftur kostar tveir ar-beiðs-dagar.

LOGTINGIÐ hevur fleiri ferðir staðfest, at tíðin er farin frá nógvum øðrum kreppu-tiltøkum. Tað síðsta var fíggarjagnarav-gjaldið - eitt krepputiltøk, sum bara rakti tey, ið hava pengar standandi á bók. Er tíðin farin frá fíggarjagnaravgjaldinum, ja so er hon so sanniliga eisini farin frá karensdøgnum!

MEN, MEN. Og her er eitt men. Tá hetta krepputiltøk verður tikið av, so eigur okkara fólkavalda ting eisini at hava stöðu teirra tímalöntu í huga. Tann tímalönti er altíð verri fyrri, enn tann fastlönti - og tann tímalönti hevur so sanniliga eisini karensdagar - ikki sum krepputiltøk, men sum nakað heilt „natúrligt“!

MEN TAÐ ER IKKI nátúrligt, at nøkur skulu hava karensdagar, men onnur ikki skulu. Tað er heldur ikki nátúrligt, at karensdagar hjá summum eru krepputiltøk og hjá øðrum nakað, sum bara eigur at vera so.

TÍ EIGUR LØGTINGIÐ, samstundis sum karensdarnir hjá teimum fastlöntu verða tiknir av, at broyta sjúkradagpeningalógina soleiðis, at tímalönt o. o., ið sum er fáa sjúkradagpengin frá 3. sjúkradegi - nátúrliga fáa sjúkradagpening frá fyrsta sjúkradegi.

SAMFELAGIÐ er fyrri okkum øll - tí skulu øll vera líka fyrri lógini - og hava somu rættindi. Tá hava vit eitt samhaldsfast samfelag...

Sosialurin

Sjónarmið

Havkonventión um vernd móti oljudálking fær ikki gildi fyrri Føroyar

Miðskeiðis í 70-árunum stóðu føroyingar á kajini í Tórshavn og mótmæltu, at skip við kemiskum burturkasti ætlaði at dumpa hetta í Norðuratlantshavið. Í dag eru Føroyar seinasta øki í Norðuratlantshavi, har tað ber til at dumpa kemiskt, radioaktivt o.a. burturkast. Hetta tí Føroya Landsstýri ikki ynskja, at konventiónin móti dálking av havinum, nevnd OSPAR-konventiónin, skal gerast galdandi fyrri Føroyar.

Konventiónin inniber, at dálkingin av havinum frá m.a. oljufeløgum verður avmarkað. Hvi Føroyar, sum standa frammanfyrri at skula seta reglur í gildi fyrri oljvirksemi, ikki vil taka undir við eini tilikari konventión er ófatiligt, tá hugsað verður um, at vit í Føroyum higartil ikki hava havt nakran áhuga í at dálka okkara hav. Einasti møguleiki, sum liggur í ikki at vilja verja havið móti dálking, samsvartur reglunum í konventiónini, er at oljufeløg o.o., sum skráseta seg í Føroyum, sleppa undan hesum reglum. Hetta kann verða ein mátt hjá Landsstýrinum

(ella Oljuráðleggingar-nevndini?) at gera tað attraktivt hjá oljufeløgum at koma til Føroya. Í so fall eru vit gott ávegis til at gera av við alla aðra vinnu í Føroyum, í øllum føri fiski-vinnu og turismu.

Umhvørvið stóri taparin í oljuævintýrinum Oljuráðleggingarnevndin hevur skjótt í 5 ár arbeitt við fyrireikingum til eina føroyska oljvinnu. Hóast hetta er einki gjørt fyrri at tryggja munagóða fyrireiking av umhvørvisverndini. Tann umhvørviskonventión, sum aðrar tjóðir nýta sum grundarlag undir umhvørvisgøðkenningum av royndarboringum og oljuframleiðslu (áðurnevnda OSPAR-konventión), hevur øll árin ligið í Tinganesi til gøðkenningar. Í juni 1997 skulu londini kring Norðuratlantshavið undirskriva hesa konventión í Madrid. Manglandi stóðutakan ger, at einans á føroyskum øki verður konventiónin ikki galdandi. Oljufeløg kunnu tí rokna við lempilgum umhvørvisreglum á føroyskum øki.

Flest øll viðurkenna, at umhvørvisverndin er ein avgerandi fortreyt fyrri, at føroyska samfelagið kann yvirleva eina oljvinnu. At Føroya Landsstýri ikki hevur givið sær stundir til eina ikki hevur ynskt at fingið hav-umhvørviskonventiónina setta í gildi fyrri Føroyar kann bert skyldast, at oljuráðleggingarnevndin hevur misrøkt sína uppgávu á umhvørvisøkinum.

At umhvørvisverndarfyririting ikki hevur verið umboðað í oljuráðleggingarnevndini hevur eftir øllum at døma havt við sær, at tað bert er hugt eftir tí vinnuliga partinum av reglum og

loyvum, sum mugu galda fyrri eina oljvinnu. Higartil er ikki eitt oyra sett av til fyrireiking av umhvørvisverndarpartinum. Manglandi fyrireikingin av umhvørvisverndini er serliga álvarsom, tá hugsað verður um, at reglurnar í eini umhvørvisgøðkenning mugu verða gjøgnumarbeiddar langt innan nokur leitbor-ing yvirhøvur kann byrja.

Aliráðið og alivinnutrup-leikar umaftur

Gongdin innan oljvinnu-fyreikingarnar minnir ræðandi nógv um gongdina, tá alivinnan mentist í Føroyum. Eisini tá vóru tað »serkø», ið skuldu leggja vinnuna tilrættis, og ráðleggingarnevndin fekk eisini tá konsulentar at luttaka og gera livfrøðiligar kann-ingar/etingar av, hvussu og hvar loyvinu kundu gevast. Alt hetta arbeiðið gekk uttanum tær grundreglur, sum eru galdandi innan umhvørvisverndarfyririting. Alingin gjørdist bæði ein vinnuligur og umhvørvis-ligur skamblettur á føroyska planlegging og er framvegis tann størsta umhvørvishøtt-anin í okkara firdum. Tað er ófatiligt, at oljuráðleggingarnevndin í dag sær út til at endurtaka sama menn-ingarmynstur.

Jacob Pauli Joensen

Viðmerking til Sofus Olsen

Harra blaðstjóri,

Í blaði tygara 27. februar hevur Sofus Olsen eina viðmerking til eina oddagrein hjá tykkum.

Tað sum fær meg at taka orðið í hesum føri eru orð hansara: Reglulig (ella ikki reglulig) sigling.

Hann sigur millum annað: „Min fyrsta viðmerking er, at P&O hevur ikki regluliga sigling millum Skotland og Bergen“, og hann heldur fram: „Eitt av teirra skipum ger nakrar fáar túrar, ein um vikuna, á hásumri millum Lerwick og Bergen“ (citad endað).

P&O hevur, á hvørjum sumri, síðani 1993 siglt millum Lerwick og Bergen. Henda sigling er samskipað við siglingina til Aberdeen

og er tað sama skip sum røkir hesar báðar rutur, nevniliga „St Clair“. Henda summarsigling verður marknaðarførd sum Aberdeen-Bergen-Aberdeen leiðin (via Lerwick). Tú fert ur Aberdeen fríggjadag kl 18 og ert aftur í Aberdeen mánamorgun kl 8.

Henda sigling er í juni, juli og august, og hon er á hvørjum ári. Spurningurin er um henda leið kann kallast reglulig ella ikki. Í øllum førum hava ferðafolk og import- og exportørar álit á hesi rutu. Bæði ferða-fólkatalið og fraktin er í stórum vøkstri. Óneyðugt er at fortelja Sofusi, at tað vóru føroyingar sum lögdu lunnar undir Lerwick-Bergen leiðina.

Er tjóðfuglur okkara, tjaldrið, regluligt? Tað ger bert ein túr til Føroyar um árið. Flestu føroyingar vilja halda at tað er sera regluligt.

Hinvegin er skotlands-ikkiskotlands-siglingin hjá føroyingum óreglulig. Og tað er harmuligt, tí føroyingar standa onki aftanfyrri P&O ella nakran annan tá talen er um sigling, heldur tvørturímóti. At døma eftir lesara-brøvum í skotskum bløðum, er tænastustøðið hjá P&O ivasamt og pris-irnr hugir. Men, styrkin hjá P&O er regluligheit, og regluligheit er altavgerandi í hesi bransju.

Bretskar atlasir verða dagfjórðar árliga, men fólk keypa ikki nýggja atlas á hvørjum ári. So, alt eftir

hvussu gomul tín atlas er ein linja (Car ferry) til Føroyar frá Skrabster ella frá Lerwick ella frá Aberdeen. Annaðhvørt er henda ruta »summer only» ella alt árið. Ella er ongín ruta yvirhøvur.

Tað er ikki neyðugt hjá landsstýrismanninum í samferðslu at skunda sær at boða ferðastovnum frá um tað verður nokur skotlands-sigling í ár. Ferðastovur við áhuga í Føroyum og við virðing fyrri sær sjálvum og sínum viðskiftafólki, ar-beiða í dag við 1998 og framveftir. Og tað hevur skund.

Thurso, 5. mars 1997
Poul Andr. Mikladal